

Nieuwsbrief 2022-8 PIA en herfstmaatregelen

De warme dagen hebben invloed op de voeropname van varkens. Helaas maakt de Lawsonia-bacterie hier graag gebruik van, waardoor deze kiem veel schade kan geven. Het ziektebeeld is ook wel bekend als "PIA". In deze nieuwsbrief leest u meer over dit ziektebeeld en geven wij u enkele tips om de kliniek te voorkomen. Ook willen wij het belang van maatregelen tegen herfstverwerpers extra benadrukken door deze lange warme zomer. Lees hieronder meer:

De afkorting PIA staat voor porcine intestinale adenomatose. Deze aandoening wordt veroorzaakt door de bacterie *Lawsonia intracellularis*. Deze bacterie leeft in de darmcel van het varken en met name in de darm schade veroorzaakt. Er zijn meerdere vormen van de ziekte bekend:

- **Acute vorm** = proliferatieve hemorragische enteropathie = PHE
  - Plots dode (bleke) dieren
  - Zwarte of bloederige mest
  - Vaak **vanaf 16 weken** leeftijd (kan al vanaf 6 weken leeftijd)
- **Chronische vorm** = porcine intestinale adenomatose = PIA
  - Diarree
  - Achterblijvers
  - Oplopers
  - Verminderde voeropname uit de darm + verslechterde darmbarrière
  - Voornamelijk bij varkens **van 6-20 weken** leeftijd
- **Subklinische vorm**
  - Dieren vertonen geen symptomen
  - De voederconversie en/of groei verslechtert
- Enkele andere (lokale) vormen

Officieel wordt de ziekte veroorzaakt door de *Lawsonia intracellularis*-bacterie **proliferatieve enteropathie** genoemd en is alleen de chronische vorm "PIA".

De bacterie wordt met name via mest overgedragen. Een geïnfecteerd dier kan tot 10 weken bacteriën uitscheiden. De bacterie kan vervolgens minstens 2 weken in de omgeving/mest overleven.

Proliferatieve enteropathie hoeft niet alleen bij vleesvarkens problemen te geven. Ook bij zeugen en fokgelten kan de *Lawsonia*-bacterie schade veroorzaken.

Diagnostiek

- Mestonderzoek (bacterie)
- Speekselonderzoek (bacterie)
- Bloedonderzoek (antistoffen tegen bacterie)

Door een goed aanvullend onderzoek kan de aanwezigheid van de bacterie, een inschatting van de bacteriedruk en het infectiemoment (leeftijd) bepaald worden.

Behandeling

Omdat de aandoening veroorzaakt wordt door een bacterie, kan er **antibiotica** gebruikt worden om de bacterie te doden. *Lawsonia intracellularis* is over het algemeen gevoelig voor verschillende antibiotica, waaronder tylosine en oxytetracycline. Behandeling kan door middel van injectie of oraal. Bekijk uw bedrijfsbehandelplan welk product op uw bedrijf geadviseerd wordt door de bedrijfsdierenarts.

Bij varkens met acute verschijnselen adviseren wij, naast de antibioticabehandeling, om een **ontstekingsremmers** toe te dienen (bijvoorbeeld dexamethason, ook wel bekend onder de merknaam "dexaject").

Zoals voor de meeste aandoeningen geldt, hoe eerder u met de therapie start, hoe groter de kans op herstel.

Aanpakken van Lawsonia

- **Hygiëne**
  - Leg dieren op in een schone omgeving.
  - Zorg voor goed te reinigen vloeren en hokinrichting.
  - Gebruik zeker bij probleem-afdelingen aparte laarzen en overalls.
  - Pas een goede externe- en interne biosecurity toe.
- **Gezonde darmen**
  - Brede microflora
  - Voorkom grote voerwisselingen
  - Voer op vaste tijdstippen
  - Wees alert met nieuwe oogst
  - Hygiëne van voer- en water (incl. opslag)
  - [Waterkwaliteit](#) garanderen
  - Voorkom vasten (bijvoorbeeld bij kopladen)
  - **Voersamenstelling**

- **Voorkom elke vorm van stress**
  - Verminder hittestress
  - Stress rondom uitladen varkens
- **Vaccinatie***
  - Enterisol ileitis (oraal) - werkt met name tegen chronische PIA en kan positief effect hebben tegen *Salmonella*.
  - Porcilis Lawsonia (in de spier) - werkt voor zowel de acute als chronische vorm.

"Bij de aanpak van proliferatieve enteropathie (zowel subklinisch, chronisch als acuut) is een gezamenlijke aanpak tussen nutritie (voeding) en gezondheid erg belangrijk."

* Geen enkele vaccinatie is 100% effectief, vooral niet als ook eerdergenoemde factoren niet optimaal zijn. Bepaal samen met uw dierenarts of vaccinatie zinvol is op uw bedrijf en welke strategie ingezet gaat worden.

In verband met de invloed op de voederconversie en groei bij de subklinische variant, kan een vaccinatie bijvoorbeeld ook zinvol zijn. Zeker met de huidige voerprijzen, kan de vaccinatie zich sneller terugverdienen.

Praktijk voorbeeld

Inmiddels hebben we meer (positieve) ervaringen gehad met beide vaccins. Bij in totaal 40.000 varkens hebben we een van beide vaccins ingezet en de resultaten geanalyseerd. We waren positief verrast door de effecten die we hebben kunnen meten. Hieronder een overzicht:

	Groei	VC	Uitval
<i>Enterisol (chronisch)</i>	+30 g	-0,1	-0,1%
<i>Porcilis lawsonia (acuut + chronisch)</i>	+50 g	-0,15	-1,2%

Deze drie verbeteringen (groei, VC en uitval) zijn met de huidige prijzen ongeveer €3,- (enterisol) en €5,- (porcilis lawsonia) waard. Waardoor de investering in het vaccin zichzelf terugverdiend.

Deze resultaten zijn te verklaren door:

- Minder kliniek van *Lawsonia intracellularis* (zowel chronische als acute klachten).
- Efficiëntere omgang met voer.
- Lagere 100kg voerprijs door minder toevoegingen als "pia-veilig" voer.

Herfstverwerpers

Door de warme, droge en lange zomer, verwachten wij dat er dit jaar extra problemen met herfstverwerpers aankomen. Hoe kunt u deze problemen beperken?

- Reinig de lampen in de dekstal en vervang kapotte lampen direct.
- Optimaliseer het stalklimaat, zeker in de dekstal.
- Zorg dat de koppelvaccinaties uitgevoerd zijn.
- Maak de silo's een keer leeg en reinig deze (bijv. propshot).
- Denk aan extra vitamines voor de zeugen.

Voor meer tips bekijk onze [nieuwsbrief herfstverwerpers](#) van vorig jaar.

Heeft u vragen naar aanleiding van deze nieuwsbrief, neem contact met ons op.